

СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

В статті досліджено сутність і структуру механізму інноваційно-інвестиційного управління розвитком підприємств туристичного транспорту, наведені принципи його побудови. Ключові слова : управління, механізм, транспорт, туризм, інновації, інвестиції.

В статті досліджено сутність і структуру механізму інноваційно-інвестиційного управління розвитком підприємств туристичного транспорту, наведені принципи його побудови. Ключевые слова : управление, механизм, транспорт, туризм, инновации, инвестиции.

Essence and structure of mechanism of innovative and investment management development of enterprises of tourist transport is investigational in the article, principles of construction are resulted. Keywords: management, mechanism, transport, tourism, innovations, investments.

Постановка проблеми. В умовах розвитку глобалізаційних процесів, посилення конкуренції на світовому та національному ринках туристичних послуг, підприємства транспорту, що обслуговують туристів, повинні приділяти особливу увагу інноваційно-інвестиційному розвитку.

Одним з головних факторів, що гальмує перехід транспортних підприємств на інноваційно-інвестиційну модель розвитку, є відсутність відповідного механізму управління такими процесами. Інноваційні концепції управління розвитком підприємств транспорту, що займаються обслуговуванням туристів, набувають актуальності в багатьох регіонах України, одним серед яких є Чернігівський.

Інноваційний потенціал управління реалізується шляхом налагодження комунікаційних каналів між керівництвом транспортних і туристичних підприємств, іншими бізнес-структурами, державними та місцевими органами влади, науковцями, міжнародними транспортно-туристичними організаціями тощо. В цих умовах необхідно впроваджувати нові моделі організаційно-економічного координаційного менеджменту.

Аналіз досліджень і публікацій

Сутність, складові елементи, різновиди механізмів управління в своїх працях розглядали закордонні та вітчизняні вчені, зокрема Аліуллов Р.Р., Атаманчук Г.В., Афанасьєв В.Г., Бурков В.М., Гапоненко А.Л., Гладишев А.Г., Іванов А.В., Іванов В.Н., Кульман А., Мостовий Г.І., Нижник Н.Р., Новіков Д.О., Омаров А.М., Правдін Д.І., Тихомиров Ю.А. та ін.

Аналіз даних наукових робіт дозволяє зробити висновок, що більшість авторів досліджували такі механізми в контексті проблем власних наукових досліджень в обмеженому колі питань.

Між тим, дослідження стосовно сутності та структури механізму управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств транспорту по обслуговуванню туристів практично відсутні.

Недостатність теоретико-практичних досліджень сутності, складових елементів, необхідності формування даного механізму стримує формування конкурентоспроможного ринку транспортно-туристичних послуг, гальмує розробку основних напрямків інноваційної політики, в тому числі регіональної, тим самим здійснюючи негативний вплив на розвиток туристичної і пов'язаних з нею галузей економіки.

Мета роботи. Метою даної статті є розробка структури механізму інноваційно-інвестиційного управління розвитком підприємств транспорту по обслуговуванню туристів.

Вклад основного матеріалу. Для осмислення понятійного апарату, визначення сфер взаємозв'язків і взаємозалежності в рамках механізму управління, перш за все зупинимося на основних теоретико-практичних положеннях економічної літератури, в якій відсутнє його єдине визначення та тлумачення.

Так, французький вчений А. Кульман, вказуючи на існування величезного числа механізмів, зазначав, що будь який механізм, являє собою систему елементів (цілей, функцій, методів, організаційної структури і суб'єктів) та об'єктів управління, в якій відбувається цілеспрямоване перетворення впливу елементів управління на необхідний стан або реакцію об'єктів управління, що має вхідні посилки та результуючу реакцію [1].

Російські вчені Бурков В.М. і Новіков Д.О. під механізмом управління розуміють сукупність процедур прийняття управлінських рішень [2].

Д. І. Правдін зазначає, що механізм управління – це процес реалізації в управлінській діяльності встановлених норм, правил поведінки, принципів [3].

На думку В. Г. Афанасьєва, відпрацьований управлінський механізм є необхідною і важливою умовою ефективності управління [4].

Враховуючи вищезазначені тлумачення, розкриємо сутність механізму інноваційно-інвестиційного управління розвитком підприємств транспорту по обслуговуванню туристів як сукупності суб'єктів, об'єктів, елементів, форм, методів, принципів, та інструментів управління, за допомогою яких досягається економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності підприємств різних видів транспорту під впливом впровадження інноваційно-інвестиційних процесів в систему перевезення туристів [5,6,7].

За своєю структурою вищезазначений механізм є складним і багатокомпонентним формуванням (рис. 1); створюється з метою забезпечення ефективного управління процесом переходу підприємств транспорту по обслуговуванню туристів на інноваційно-інвестиційну модель розвитку.

є основним джерелом досягнення економічного піднесення на макро-, мезо- і мікрорівнях економічної системи управління.

В основу побудови механізму інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств туристичного транспорту покладені наступні принципи:

– взаємоузгодженості – передбачає координацію діяльності, інноваційно-інвестиційного процесу транспортних і туристичних підприємств;

– адаптивності – здатність миттєво реагувати на зміни в зовнішньому та внутрішньому середовищі, враховуючи потреби туристів в оновленні транспортно-туристичних послуг;

– реалістичності – відповідність можливостям ресурсного, інноваційно-інвестиційного та фінансового потенціалу підприємств туристичного транспорту;

– ефективності – можливість підприємств туристичного транспорту виробляти та реалізовувати транспортно-туристичні послуги, досягаючи максимальних кінцевих результатів при мінімумі витрат.

Структурними елементами механізму управління інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств туристичного транспорту є планування, забезпечення, регулювання і контроль. Склад елементів даного механізму відрізняється по формі і змісту в залежності від характеру їх взаємодії, впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

В основу формування даного механізму повинен бути закладений клієнтоорієнтований підхід, який передбачає впровадження інновацій з врахуванням фінансових, матеріальних можливостей та соціальних, психологічних, культурних потреб туристів.

Висновки.

Розробка та впровадження механізму управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств туристичного транспорту дає змогу підвищити їх конкурентоспроможність, економічні результати діяльності, створить умови для розвитку не тільки внутрішнього але і міжнародного в'їзного та виїзного туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кульман А. Экономические механизмы: Пер.с фр. [Текст] / Общ.ред. Н.И. Хрусталевой.-М.:А/О Издательская группа "Прогресс", "Универс",\1993.-192с.
2. Бурков В.Н., Новиков Д.А. Как управлять проектами: научно-практическое издание . [Текст] – М.: СИНТЕК-ГЕО, 1997.–188с.
3. Правдин Д. И. Непроизводственная сфера: эффективность и стимулирование [Текст] /Д. И. Правдин. – 1973
4. Афанасьев В.Г. Общество: системность, познание и управление. [Текст] М.: Политиздат, 1981. 432 с.
5. Сич Є.М., Сугоняко Д.О. Економічні аспекти управління інноваційною діяльністю підприємств по транспортному обслуговуванню туристів регіону [Текст] //Актуальні проблеми регіонального управління та місцевого самоврядування: Матеріали науково-практичної конференції за міжнародною участю (08.04.2011)/ За заг. ред. В.К. Присяжнюка, В.Д. Бакуменка, Т.В.Іванової. – К.:Видавничо-поліграфічний центр Академії муніципального управління, у 2-х частинах, Ч.1, 2011.- с.172-173.
6. Сугоняко Д.О. Стратегія інноваційного розвитку підприємств транспорту по обслуговуванню туристів [Текст] //Вісник Чернігівського державного технологічного університету – Чернігів: ЧДТУ, 2011 - № 47- 167-172 с.
7. Сугоняко Д.О. Інноваційна модель розвитку транспортного обслуговування туристів [Текст] //Збірник тез доповідей Шостої Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. –Тернопіль:2010.-27-30с

Рисунок 1. Механізм інноваційно-інвестиційного управління розвитком підприємств транспорту по обслуговуванню туристів

